

Talousarvioesitys

2024

Mikkelin seudun ympäristölautakunta

MIKKELI

Sisällysluettelo

Johdanto	3
Perustehtävä	3
Palvelusuunnitelma	3
Ympäristöterveydenhuolto	3
Ympäristönsuojelu	4
Strategiakortit	5
Tunnusluvut	9
Talous	10
Henkilöstösuunnitelma	12

Johdanto

Mikkelin kaupunginhallitus on kokouksessaan 5.6.2023 (§ 206) vahvistanut kaupungin palvelualueille talousarvion 2024 valmistelun lähtökohdaksi talousarvioraamin. Sisäisten erien ja tasausmaksun muutosvaikutukset huomioituna, ympäristölautakunnalle talousarvion valmistelun lähtökohdaksi esitetty talousarvioraami on seuraava: tuotot 1 090 000 euroa, kulut 2 466 000 euroa ja toimintakate -1 376 000 euroa.

Mikkelin kaupungin vuoden 2022 tulos oli 7,2 miljoonaa euroa alijäämäinen. Tämä lisättyä edellisten tilikausien aikana kertyneisiin alijäämiin, on vuoden 2022 jälkeen Mikkelin kaupungin taseessa oleva kumulatiivinen alijäämä on 40,8 miljoonaa euroa. Ns. kriisikuntakriteereihin liittyvän sääntelyn (kuntalaki 110.3 §) mukaisesti Mikkelin kaupungin on kyettävä kattamaan tilinpäätöksessä olevat alijäämät vuoden 2023 loppuun mennessä. Alijäämien kattamiseksi valmistellaan vähemistöosuuden myyntiä kaupungin 100 prosenttisesti omistamasta tytäryhtiöstä Etelä-Savon Energia Oy:stä.

Käyttötalouden sopeuttamistarve jatkuu voimakkaana edellä mainitusta energiaratkaisusta huolimatta. Kaikki aikaisempien vuosien sopeuttamisohjelmissa päätetyt säästötoimenpiteet on huomioitu talousarviovalmistelussa. Vuoden 2023 loppuun mennessä valmistellaan uusi talouden sopeuttamisohjelma, jonka myötä päätettäviä toimenpiteitä ei ole huomioitu ennakoiden vielä talousarviota laadittaessa.

Ympäristölautakunta ei esitä kaupunginhallitukselle merkittäviä muutoksia talousarvioesitykseen. Vuodelle 2024 ei ole suunniteltu ulkopuolisella rahoituksella toteutettavia projekteja.

Ympäristölautakunnan talousarvio esitys vuodelle 2024:

Toimintatulot	1 090 000 euroa
Toimintakulut	- 2 466 000 euroa
Toimintakate	- 1 376 000 euroa

Toimintatulot ja -kulut ovat valtuuston nähden sitovia määrärahoja.

Perustehtävä

Mikkelin seudun ympäristölautakunta ja sen alaisuudessa toimiva Mikkelin seudun ympäristöpalvelut -yksikkö vastaa kuntatason ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtävistä Mikkelissä, Hirvensalmella, Kangasniemellä, Mäntyharjussa ja Pertunmaalla. Palveluja tuotetaan ensisijaisesti ympäristöpalvelujen toimintaa säätelevien lakien ja asetusten mukaisesti. Lisäksi resurssien puitteissa toteutetaan erilaisia selvityksiä vuorotellen toimialueen eri kuntien alueella. Tavoitteena on antaa palvelut samantasoisina koko toiminta-alueella ympäristöpalvelusopimuksen mukaisesti.

Palvelusuunnitelma

Yksityiskohtaiset ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun toiminnan tavoitteet vuodelle 2024 kirjataan valvontasuunnitelmiin, jotka seudullinen lautakunta hyväksyy 14.12.2023 pidettävässä seudullisessa ympäristölautakunnassa. Valvontasuunnitelmissa huomioidaan valtakunnalliset valvontaohjelmat ja valvonnan vuosittaiset painopistealueet.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuolto vastaa terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon palveluiden järjestämisestä.

Terveysvalvonta vastaa kunnan viranomaisille osoitettujen lakisääteisten, elintarvike-, terveydensuojelu-, tupakka- ja lääkelain mukaisten, valvonta-, ohjaus-, ilmoitus- ja lupatehtävien hoitamisesta yksikön toimialueen kuntien alueella. Terveysvalvonnan tavoitteena on turvata turvalliset elintarvikkeet, puhdas talous- ja uimavesi sekä terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö. Keskeinen vastuualue on elintarvike- ja vesiviljeiteiden epidemioiden ennaltaehkäisy- ja selvitystyö sekä varautuminen oman toimialueensa osalta.

Elintarvikevalvonnan tehtäväkokonaisuuksia ovat elintarviketurvallisuuden turvaaminen ohjaus- ja valvontatyöllä erilaisissa elintarvikelain mukaisissa valvontakohteissa, kuten elintarvikkeiden teollinen valmistus, kaupat, ravintolat ja ruokalaitokset, grilli-

ja pikaruokapaikat, kahvilat, pubit, elintarvikkeiden kuljetus- ja varastointi, elintarvikekontaktimateriaalien valvonta, alkutuotanto, vienti- ja tuontiyrietykset, leipomot sekä kasvis-, marja- ja hedelmätuotteiden valmistuspaikat.

Terveydensuojelu vastaa talous- ja uimaveden valvonnasta, asuin- ja majoitustilojen, koulujen, päiväkotien, jatkuvaa hoitoa antavien sosiaalihuollon toimintayksikköjen ja yleisölle avointen liikuntatilojen sekä kauneushoitoloiden terveydellisten olosuhteiden valvonnasta sekä antaa neuvontaa tuho- ja haittaeläinten torjumiseksi.

Terveysvalvonta valvoo myös *tupakkatuotteiden*, sähkösavukkeiden ja nikotiininesteiden myyntiä, sekä tupakointikieltojen ja -rajoitusten noudattamista. Myös tupakointivälineet, tupakan vastikkeet ja tupakkajäljitelmät kuuluvat valvonnan piiriin. Lisäksi valvotaan lääkelain mukaisten nikotiinivalmisteiden myyntiä. Ympäristöterveydenhuolto valvoo lisäksi tupakointikieltopäätösten noudattamista.

Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset ovat alle puolet kaikkien tarkastusten määrästä. Merkittävä osa tarkastuksista on ennalta suunnittelemattomia, yhteydenottojen perusteella tehtäviä tarkastuksia kuten esim. asunnontarkastuksia, sisäilmatarkastuksia, haittaeläinongelmia, sinilevätarkastuksia sekä asiakasvalituksia ravintoloista ja majoitusliikkeistä ym. valvontakohteista.

Eläinlääkintähuollon vastuulle kuuluvat eläinlääkintähuoltolain mukaiset tehtävät, kuten koko toimialueella peruseläinlääkäripalvelut, ympärivuorokautinen kiireellinen eläinlääkäriapu sekä eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta. Lisäksi vastuuseen kuuluu Kangasniemellä pienteurastamon lihan tarkastus sekä laitosvalvonta.

Kaupungineläinlääkäreiden vastaanotot ovat Mikkelissä, Mäntyharjulla ja Kangasniemellä. Mikkelin, Mäntyharjun, Pertunmaan ja Hirvensalmen eläinlääkäripäivystyksen järjestävät kokonaisuudessaan Mikkelin kaupungineläinlääkärit tai heidän sijaisensa sekä suur- että pieneläimille. Kangasniemi on osa eteläisen Keski-Suomen eläinlääkäripäivystystä, jossa kunnan eläinlääkärit vastaavat tuotantoeläimistä ja pieneläinpäivystys ostetaan Jyväskylän kaupungin kilpailuttamalla ostosopimuksella yksityiseltä klinikalta.

Valvontaeläinlääkäreiden toimipiste on Mikkelissä. Valvontaeläinlääkärit vastaavat pääasiassa eläinsuojelusta, vierasainevalvonnasta sekä maitohygieniatarkastuksista.

Eläinlääkintähuollon haasteena on koko Suomessa eläinlääkäripula. Resurssivaje tekee lakisääteisten palveluiden tuottamisen haavoittuvaksi. Lisäksi vaje lisää eläinlääkäreiden työnkuormitusta. Ulkopuolisten viikonloppupäivystäjien saaminen on tärkeä apu ympärivuorokautisten palveluiden turvaamisessa ja vähentää vakituisten eläinlääkäreiden työsidonnaista ja -kuormitusta. Jos praktikkoeläinlääkäriä olisi yksikössä vähintään kymmenen, ja voisi Kangasniemen yhdistää Mikkelin seudun päivystysalueeseen ja alueella päivystystäisi samanaikaisesti kaksi eläinlääkäriä. Tämä varmistaisi sen, että toisen sairastuessa tai muuten estyessä päivystystyöhön, olisi edes yksi päivystävä eläinlääkäri työvuorossa.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki tulee muuttamaan kunnallisten eläinlääkäripalveluiden lakisääteistä järjestämistä. Lakiuudistus on hyväksytty syksyllä 2022 ja laki on tällä hetkellä EU:ssa ratifioitavana. Lain voimaantuloaika ei ole vielä tiedossa Kunnille jää lakiuudistuksen mukaan edelleen 24/7 kiireellisen eläinlääkäriavun järjestäminen sekä peruspalveluiden järjestäminen virka-aikana. Lakiehdotuksessa peruspalvelut määritellään tarkasti ja etenkin harrastuseläinten kohdalla luettelo on suppea. Kunnat saavat järjestää muitakin eläinlääkäripalveluita, mutta niiden tuottaminen tulee tapahtua kilpailuneutraalisti. Lakiuudistuksen konkreettinen sisältö ja toteuttamistapa selkenee vuoden 2024 aikana.

Ympäristöterveydenhuolto ei näillä näkymin siirry hyvinvointialueille vuonna 2026. Nykyisessä hallitusohjelmassa on linjattu, ettei tällä hallituskaudella siirretä hyvinvointialueille kunnilta uusia tehtäviä.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelun yksikkö vastaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle osoitettujen lakisääteisten lupa-, ilmoitus-, valvonta- ja ohjaustehtävien hoitamisesta viiden kunnan alueella. Resurssien puitteissa tehdään kohdennettua, erillisiin vuosittain vaihtuviin selvitysalueisiin perustuvaa valvontaa mm. haja-asutusalueiden jätevesiasetuksen ja jätelain valvomiseksi. Lisäksi Ympäristöpalvelut osallistuu erilaisiin ympäristöntilaa koskeviin selvityksiin ja hankkeisiin.

Vuodelle 2024 ei ole suunniteltu ulkopuolisella rahoituksella toteuttavia ympäristönsuojelun projekteja.

Strategiakortit

1. Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön avulla kaupungin toiminta uudistetaan kaupungin taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Tehtävien priorisointia ja työajan käyttöä ohjaa lakisääteisyys, riskinarviointi ja valvontasuunnitelmat.	Keskitytään olennaisiin, lakisääteisiin tehtäviin. Vastuu: Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu	Ajan tasalla olevat valvontasuunnitelmat.
Henkilöstön osaamisen kehittämistä ja hyvinvoinnista huolehditaan sekä varmistetaan riittävät henkilöstöresurssit lakisääteisten tehtävien hoitamiseen. Koulutuksissa hyödynnetään aina mahdollisuuksien mukaan Teams- ja muita etäyhteyksiä.	Henkilöstö on motivoitunut ja voi hyvin sekä kokee, että osaaminen ja henkilöstöresurssit vastaavat tehtävien vaativuutta ja määrää, ja työ on mielekästä. Työtehtäviä kierrätetään tarvittaessa. Vastuu: Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu	Työtyytyväisyyskyselyt
Työn haasteet, kuormittavuus ja tavoitteet käydään läpi säännöllisissä palavereissa ja kehityskeskusteluissa.	Esimiestyö on avointa ja kannustavaa. Yhteiset tavoitteet ovat selkeät. Mahdollisiin ristiriitoihin puututaan ajoissa. Päätöksiä valmistellaan ja haasteellisia työtehtäviä pohditaan yhdessä. Tiimit suunnittelevat yhdessä tasapuolisen ja toimivan työnjaon ja selvittävät yhdessä hankalia tapauksia. Vastuu: Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun esimiehet sekä tiiminvetäjät	Kehityskeskustelut Tiimien toiminta Työtyytyväisyyskyselyt

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestäväan kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Huomioidaan ja varmistetaan riittävä ympäristöterveydenhuollon asiantuntijuus ympäristöterveydenhuollossa kestäväan kehitykseen, elinkeinorakenteeseen ja kansainvälisyyteen sekä ilmastoon liittyvissä muutoksissa kuntaorganisaation toimintakentässä.	Elintarvikevalvonta ohjaa ja neuvoo toimijoita elintarvikelainsäädännön vaatimusten noudattamisessa. Vastuu: Elintarvikevalvonta	Asiakaspalaute
Huomioidaan ja varmistetaan riittävä ympäristönsuojelun asiantuntijuus ympäristönsuojelussa kestäväan kehitykseen, elinkeinorakenteeseen ja kansainvälisyyteen sekä ilmastoon liittyvissä muutoksissa kuntaorganisaation toimintakentässä.	Kunnat huomioivat kestäväan kehityksen ja ilmastonmuutoksen torjumisen tavoitteet ja toimintojen muutostarpeet läpileikkaavasti kunnan eri toiminnossa. Ympäristöpalvelut tukee näitä toimia tarjoamalla asiantuntijuutta, ja kokoamalla kuntien ilmasto-ohjelmien ja kaupunki-strategian ympäristöön liittyviä seurantatietoja vuosittain. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Kuntien ilmasto-ohjelmien ja kaupunkistrategian ympäristömittareiden seurantatiedot kootaan vuosittain.
Osallistutaan ja kannustetaan Mikkelin kaupunkia (ja muiden Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden jäsenkuntia) osallistumaan asiantuntijaverkostoihin ja ulkopuolisella rahoituksella	Mikkelin seudun kunnat ovat hyvin perillä rahoitus- ja verkostotyömahdollisuuksista, joilla tuetaan kuntien työtä kestäväan kehityksen edistämiseksi.	Kuntien tiedottaminen kestäväan kehityksen hankkeisiin liittyvistä rahoitus- ja verkostomahdollisuuksista.

toteutettaviin kestäväen kehityksen edistämiseen ja ilmaston muutoksen torjuntaan liittyviin hankkeisiin.	Vastuu: Ympäristönsuojelu	
Kehitetään ja ollaan perillä digitalisaation mahdollisuuksista ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon lupa- ja ilmoitusasioiden hoitamisessa.	Ympäristöpalvelujen lupa- ja ilmoitusasiat ovat pääsääntöisesti hoidettavissa sähköisten järjestelmien avulla. Vastuu: Ympäristöpalvelut	Osallistuminen työryhmiin ja verkostoihin digitaalisten palvelujen kehittämiseksi. Terveysvalvonnalla on käytössä sähköiset ilmoitusjärjestelmät.

Huomioidaan Mikkelin hiilineutraalisuustavoite kestävässä rakentamis-, maankäyttö-, liikenne- ja energiaratkaisuissa.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Seurataan Mikkelin (ja muiden Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden jäsenkuntien) ilmasto-ohjelmien tavoitteiden toteutumista, osallistutaan tarvittaessa kuntien maankäyttö- liikenne- ja energiahankkeiden ja investointien suunnitteluun sekä annetaan lausuntoja.	Kunnat seuraavat ilmasto-ohjelmien tavoitteita vuosittain ja arvioivat hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista, Ympäristöpalvelut on aktiivisesti mukana edistämässä kuntien hiilineutraalisuustavoitteita kuntien hankkeiden valmistelussa ja maankäytön suunnittelussa. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Kuntien ilmasto-ohjelmien mittareiden seurantatietojen kirjaaminen vuosittain, ja hiilineutraalisuustavoitteiden arviointi.

Taataan puhdas vesi ja lähiruoka sekä luonnon monimuotoisuus ja perinnebiotooppien säilymistä edistetään.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Lausunnot, hankkeisiin ja työryhmiin osallistuminen, viranomaistyö, rekisterien ja paikkatietojärjestelmien kehittäminen valvontatyön tueksi, luonnonsuojelualueiden hoitosuunnitelmien toteuttamisen valvonta. Kehitetään kuntien viranhaltijoiden ja muiden toimijoiden tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden huomioimisesta maankäytön suunnittelussa.	Tiedot arvokkaista luontokohteista ja uhanalaisista lajeista ovat helposti kaikkien maankäytön suunnitteluun osallistuvien kuntien työntekijöiden käytettävissä. Annetaan lausunnot kaikista merkittävistä kaavahankkeista ja edistetään luonnon monimuotoisuuden huomiosta edelleen maankäytön suunnittelussa. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden suojelun kannalta merkittävät tiedot on koottu kaupungin yhteiseen paikkatietojärjestelmään. Kaavalausuntojen lukumäärä
Ympäristöterveydenhuollon lakisäänteisenä tehtävänä toteutetaan elintarvike-, juoma- ja uimavesivalvontaa.	Elintarvike-, juoma- ja uimavesivalvontaa tehdään vuosittain päivitettävän valvontasuunnitelman mukaisesti. Vastuu: Ympäristöterveydenhuolto	Valvontasuunnitelman toteutuminen vuosittain
Lähiruokaan / alkutuotantoon liittyvän toiminnan edistäminen	Elintarviketiimin Oiva-tarkastuksilla tarkastetaan lihan- ja maidon alkuperämaan ilmoittamista kuluttajille. Elintarvikevalvonta ohjaa ja neuvoo toimijoita elintarvikelain-säädännön vaatimusten noudattamisessa.	Toteutunut

Edistetään kaupungin kehittämälustojen vaikuttavuutta ja yrittäjyyden kasvua alustoilla.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Ohjataan ja edistetään yritysten sijoitumista tarkoituksenmukaisesti siten, että ympäristö- ja terveyshaitat minimoidaan.	Yritykset ja toimijat sijoittuvat tarkoituksenmukaisesti paikkoihin ympäristö- ja terveyshaitat minimoiden. Vastuu: Ympäristöpalvelut	Toteutuneet ennakkoneuvottelut yritysten sijoittumisessa (huom. edellytyksenä on, että ympäristöpalveluita pyydetään mukaan ennakkoneuvotteluihin).

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Laajennetaan / kehitetään sähköistä asiointia ympäristöpalveluiden lupa- ja ilmoitusasioissa.	Kaikki ympäristönsuojelun ja terveysvalvonnan lupa- ja ilmoitusasiat ovat hoidettavissa selkeiden ja helposti	Lupa- ja ilmoitusasiat, jotka voidaan käsitellä sähköisesti.

	käytettävien sähköisten järjestelmien kautta.	
--	---	--

2. Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli

Parannetaan yrittäjämönteisyyttä sujuvilla yrityspalveluilla sekä joustavilla maankäytön ratkaisuilla.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Sujuvat luvituspalvelut, ennakoivat neuvottelut ja yritysten neuvonta.	Valmistellaan luvat (esim. ympäristölupa) sujuvasti ja laadukkaasti, ja annetaan yrityksille ennakoivasti riittävästi selkeää tietoa lupien ja ilmoitusten tarpeesta, sekä luvan edellytyksistä.	Lupapäätösten valmisteluun käytetty aika keskimäärin, toteutuneet ennakoivat neuvottelut.
Osallistutaan yritysten sijoittumista koskeviin neuvotteluihin (esim. yhteistyössä Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy:n kanssa).	Yritysten sijoittumispaikat ovat tarkoituksenmukaisia sekä yrityksen, ympäristön ja lähialueen asukkaiden kannalta.	Yritysten sijoittumista koskevat neuvottelut (esim. yhdessä Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy:n kanssa edellyttäen, että ympäristö-palvelut pyydetään mukaan)

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Pito- ja vetovoiman parantaminen kunnallisiin eläinlääkärin virkoihin ja sijaisuuksiin valtakunnallisesta eläinlääkäripulasta huolimatta uuden eläinlääkintähuoltolain mukaisesti.	Eläinlääkintähuollon riittävät resurssit saadaan turvattua 24/7 lakisääteisten palveluiden tuottamiseen uuden, todennäköisesti vuonna 2024 voimaan tulevan eläinlääkintähuolto-lain mukaisesti valtakunnallisesta eläinlääkäripulasta huolimatta. Eläinlääkäreiden palkkausjärjestelmää kehitetään yhdessä henkilöstöpalveluiden kanssa. Arvioidaan eläinlääkärivirkkojen ja vastaanottoavustajien riittävyys. Kehitetään eläinlääkäreiden työnkuvaa ja vastaanottojen varustusta sekä vastaanottojen välistä yhteistyötä. Selvitetään tarvittaessa mahdollisuudet ostopalvelulle pieneläinpäivystyksen osalta, toimialueen kahden päivystysalueen yhdistämistä sekä yhteistyömahdollisuuksia Savonlinnan kanssa. Mahdolliset lisäkustannukset tuodaan erikseen valtuuston hyväksyttäväksi. Vastuu: Terveysvalvonnan johtaja, vastaava eläinlääkäri	Resurssitilanne Työtyytyväisyyskyselyt Asiakaspalaute

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Oppilaitosyhteistyö XAMK:n kanssa.	Tarjotaan harjoittelupaikkoja ja opinnäytetöitä, ja osallistutaan tarvittaessa ja resurssien sallimissa puitteissa opetukseen tuomalla mukaan työelämänäkökulmaa.	Harjoittelupaikat, harjoittelijat (kk), opinnäytetyöt, opetukseen osallistuminen.
Tutkimusyhteistyö korkeakoulujen, yliopistojen ja tutkimusorganisaatioiden kanssa.	Osallistutaan tutkimushankkeisiin.	Hankkeisiin osallistuminen.

Tuetaan opiskelijoiden alueelle ja alueen yrityksiin kiinnittymistä.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Tarjotaan kesätyö- ja harjoittelupaikkoja alan opiskelijoille.	Tarjotaan laadukkaita ja monipuolisia kesätyö- ja harjoittelupaikkoja ja	Harjoittelukuukausia/vuosi

	<p> muita työpaikkoja alan opiskelijoille ja vastavalmistuneille ja luodaan myönteistä työnantajakuva, joka tulee opiskelijoiden ja vastavalmistuneiden kiinnittymistä alueelle.</p>	
--	--	--

3. Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

<p>Alueen hyvinvointi perustuu asukkaiden, yhteisöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyölle sekä vahvaan paikallisuuteen.</p>		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Viranomaispalvelun asiakaslähtöisyys	Toimitaan helposti lähestyttävänä ja palveluallttiina viranomaisena.	Asiakastyytyväisyyskysely

<p>Taataan kaupunkilaisille saavutettava palvelurakenne ja –tarjonta sekä edistetään esteettömän ja turvallisen arkiympäristön rakentumista.</p>		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Terveysvalvonnan lausunnot rakennusluvista	Kiinnitetään huomiota terveelliseen ja turvalliseen rakentamiseen rakennuslupalausunnoissa oman lain- säädännön puitteissa. Vastuu: Ympäristöpalvelut, terveysvalvonta	Toteutunut

<p>Kehitetään kaupunki- ja maaseutu ympäristöjä eri asumismuotojen ja –tapojen mahdollistamiseksi.</p>		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Varataan riittävästi resursseja vesihuoltolain ja kuntien jätehuollon valvontaan haja-asutusalueilla, osallistutaan kuntien maankäytön suunnitteluun edistämällä ympäristöllisesti kestäviä, monipuolisia asumismuotoja.	Tuetaan vastuullista haja-asumista ja siihen liittyvää vastuullista maankäytön suunnittelua ja vesi- ja jätehuollon kehittämistä hiilineutraalisuus-tavoitteet ja puhtaat vedet huomioiden. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Haja-asutusalueille, asumiseen kohdistuviin kehittämishankkeisiin osallistuminen, haja-asutusalueiden jätevesilausunnot (lkm)

<p>Kehitetään kestävästi monimuotoista, virikkeellistä luonto- ja lähiympäristöä ja hyödynnetään niiden sekä maaseutu-alueiden hyvinvointivaikutukset.</p>		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Ympäristöpalvelut tukee maankäytön suunnittelua siten, että luonnon monimuotoisuus, maisemallisesti arvokkaat alueet ja lähivirkistysalueet huomioidaan. Keskeisenä työkaluna on riittävät tietojärjestelmät arvokkaista luonto- ja maisema-alueista, toimivat lausuntokäytännöt ja työryhmiin osallistuminen.	Maankäytön suunnittelussa huomioidaan monipuolisesti luonnon monimuotoisuus, arvokkaat luontokohteet ja lähiluonnon merkitys kuntalaisten hyvinvoinnille. Kuntien työntekijöillä on käytössään riittävästi tietoa kunnan alueella olevista arvokkaista luontokohteista, uhanalaisista lajeista ja luonnon monimuotoisuuden huomiomisesta maankäytön suunnittelussa. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Ympäristön ja luonnonsuojelun kannalta merkittävät tiedot on koottu kaupungin yhteiseen paikkatietojärjestelmään. Maankäyttöön liittyvien lausuntojen lkm (koko seudullinen ympäristöpalvelujen toimialue).

<p>Tunnistetaan ja huomioidaan alueen merkittävä vapaa-ajanasuminen ja monipaikkaisuus.</p>		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Varataan riittävät resurssit ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon palveluihin runsas vapaa-ajanasuminen huomioiden.	Tunnistetaan runsas vapaa-ajanasuminen ympäristönsuojelumääräyksissä ja lupaprosesseissa, ja neuvontatarpeessa ja muissa asiakasyhteydenotoissa.	Viranomaistoimet, joissa vapaa-ajanasukkaat on erityisesti huomioitu.

Otetaan huomioon vapaa-ajanasukkaat eläinlääkäriresursseja määriteltäessä.	Eläinlääkäriresurssit ovat riittävät lakisääteisten tehtävien hoitamiseen myös yleisinä loma-aikoina, jolloin harraste-eläinten määrä kasvaa merkittävästi toimialueella.	Asiakaspalaute
--	---	----------------

4. Yhteisöllisyys ja osallisuus

Mahdollistetaan vapaaehtois- ja asukasaktiivitoiminta, vertaistuki, omaehtoinen toiminta sekä kokemusasiantuntijuus yhteistyössä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Tuetaan ja edistetään talkootoimintaa mm. ympäristön siivoamisessa (roskien kerääminen) ja vieraslajien torjumisessa. Tehdään yhteistyötä työllisyyspalvelujen, järjestöjen ja hankkeiden kanssa.	Yhteisöllinen tekeminen ja talkootoiminta lisää kuntalaisten vastuuta omasta ympäristöstään ja toimii osana ympäristökasvatusta.	Talkoot ja yhteisölliset hankkeet, jossa ympäristöpalvelut on ollut mukana.
Omaehtoisen toiminnan neuvonta ja ohjaus.	Omaehtoista toimintaa toteutetaan ohjatusti ja omaehtoista toimintaa varten on riittävästi neuvontaa saatavilla.	Toteutunut omaehtoinen toiminta, jota ympäristöpalvelut on ohjannut ja/tai antanut neuvontaa.

Tuetaan tapahtumakaupunki Mikkelin kehittämistä.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Selkeät tapahtumiin liittyvät ympäristönsuojelun ja terveystarkastuksen ohjeet ja neuvonta.	Ympäristönsuojelun ja terveystarkastuksen lupiin ja ilmoituksiin ja muihin käytäntöihin liittyvät ohjeet ovat riittäväällä tavalla riittävässä mukana kaupungin tapahtumajärjestämisen ohjeistuksessa.	Tapahtumiin liittyvä ohjeistus ympäristöpalvelujen vaatimista luvista ja ilmoituksista on selkeästi näkyvillä kuntien nettisivuilla.
Arvioidaan säännöllisesti tapahtumiin liittyvien lupa- ja ilmoitusmenettelyjen ja muiden käytäntöjen sujuvuutta.	Tapahtumiin liittyvät lupa- ja ilmoitusmenettelyt ovat sujuvat. Yleinen terveystarkastus ja ympäristönsuojelu.	Asiakaspalaute

Tunnusluvut

		TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Terveystarkastusten suunnitelmalliset tarkastukset	kpl	251	700	700	700	700	700
Eläinlääkintähuollon virka- ja sairausmatkat	kpl	1798	1 900	1900	1 900	1 900	1 900
Hoidetut pieneläimet	kpl	7523	6 000	6000	6 000	6 000	6 000
Lupavollisten kohteiden tarkastukset	kpl	104	100	100	100	100	100
Ympäristönsuojelun kirjallinen asiakassuorite (päätökset, lausunnot, kehotukset)	kpl	977	800	800	800	800	800

Talous

Mikkelin seudun ympäristölautakunta

	Toteuma 2022	Käyttösuunnitelma 2023	Talousarvio 2024
Toimintatuotot	1 165 524	1 080 100	1 090 000
Toimintakulut	-2 187 825	-2 295 500	-2 466 000
TOIMINTAKATE	-1 022 301	-1 215 400	-1 376 000

Talousarvio 2024 tiliryhmittäin

Mikkelin seudun ympäristölautakunta

	Toteuma 2022	Käyttösuunnitelma 2023	Talousarvio 2024	2024–2023 Muutos-%
Myyntituotot	689 414	685 600	687 500	0,3 %
Maksutuotot	378 388	382 000	390 000	2,1 %
Tuet ja avustukset	84 672			
Muut tuotot	13 050	12 500	12 500	0,0 %
Toimintatuotot	1 165 524	1 080 100	1 090 000	0,9 %
Henkilöstökulut yhteensä	-1 702 062	-1 742 400	-1 886 400	8,3 %
Palvelujen ostot	-298 857	-355 600	-392 500	10,4 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-45 280	-57 200	-54 500	-4,7 %
Vuokratulot	-123 797	-126 300	-132 600	5,0 %
Muut kulut	-17 830	-14 000		-100,0 %
Toimintakulut	-2 187 825	-2 295 500	-2 466 000	7,4 %
TOIMINTAKATE	-1 022 301	-1 215 400	-1 376 000	13,2 %

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat erät

Kuntien osuudet 2024

Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen kuntien arvioidut osuudet vuodelle 2024

	Mikkeli	Hirvensalmi	Kangasniemi	Mäntyharju	Pertunmaa	Kaikki yht.
Ympäristölautakunta						
Prosenttiosuus	78,30 %	3,15 %	7,76 %	8,38 %	2,41 %	100 %
Osuus euroa	37 662	1 515	3 733	4 031	1 159	48 100
Terveysvalvonta						
Prosenttiosuus	78,30 %	3,15 %	7,76 %	8,38 %	2,41 %	100 %
Osuus euroa	420 314	16 909	41 656	44 984	12 937	536 800
Eläinlääkintähuolto						
Prosenttiosuus	44,72 %	5,92 %	21,05 %	23,43 %	4,88 %	100 %
Osuus euroa	381 327	50 480	179 493	199 788	41 612	852 700
Ympäristönsuojelu						
Prosenttiosuus	78,30 %	3,15 %	7,76 %	8,38 %	2,41 %	100 %
Osuus euroa	359 867	14 477	35 665	38 514	11 076	459 600

Ympäristölautakunnan, terveysvalvonnan ja ympäristönsuojelun kustannukset on jaettu kuntien asukasluvun (31.12.2022) suhteessa. Eläinlääkintähuollon prosenttiosuudet on laskettu 01–07/2023 toteutuneiden suoritemäärien pohjalta.

Henkilöstösuunnitelma

Toiminnan nykytila ja toimintaympäristön muutos

Henkilöstötarpeeseen vaikuttavat muutokset, jotka vaikuttavat vuosina 2024–2027 (lainsäädännöstä tai muualta tulevat muutokset ml Patu:n/vast vaikutukset).

Suurimpia muutoksia on vuosina 2024–2027 odotettavissa eläinlääkintähuoltoon. Syksyllä 2022 on eduskunta hyväksynyt uuden eläinlääkintähuoltolain. Laki on parhaillaan ratifioitavana EU:ssa. Lain voimaantuloaika ei ole vielä tiedossa. Lakiuudistus tuo muutoksia kunnallisten eläinlääkintäpalveluiden lakisääteiseen tuottamisveloitteeseen. Muutos ei tule todennäköisesti vähentämään tarvittavien virkojen määrää, koska kunnilla lakiehdotuksen mukaan säilyy edelleen velvollisuus järjestää 24/7 kiireellinen eläinlääkäriapu hyöty- ja harraste-eläimille.

Valtakunnallinen vakava eläinlääkäripula vaikeuttaa merkittävästi sijaisten ja vakituisten viranhaltijoiden rekrytointia.

Ostopalvelut ja ulkoistaminen

Ostopalveluita ja ulkoistamismahdollisuuksia ei ympäristöpalveluissa juurikaan ole. Eläinlääkäripäivystys Kangasniemen osalta ostetaan Jyväskylän kaupungilta. Kangasniemen eläinlääkärit osallistuvat suurellepäivystykseen ja pieneläinpäivystys on järjestetty Jyväskylän kaupungin kilpailuttamana Jyväskylän eläinsairaalassa.

Valtakunnallinen eläinlääkäripula vaikeuttaa merkittävästi vakituisten ja sijaisten rekrytointia. Tämän vuoksi myös ulkopuolisia päivystäjiä on palkattava mahdollisuuksien mukaan Mikkelin seudun eläinlääkäripäivystykseen, jotta vakituisten eläinlääkäreiden työkuorma ei kasvaisi aivan kohtuuttomaksi ja lakisääteinen velvoite järjestää 24/7 kiireellinen eläinlääkäriapu hyöty- ja harraste-eläimille saadaan toteutettua.

Eläinlääkärivaje voi pakottaa tekemään ostosopimuksen yksityisen eläinklinikan kanssa ainakin osittaisesta pieneläinpäivystyksen järjestämisestä pieneläinten osalta. Pieneläinpäivystyksen ostosopimus todennäköisesti nostaisi eläinlääkintähuollon kustannuksia ja siirtäisi palveluja kauemmaksi.

Ympäristöpalveluiden toimialueella toteutettava pintavesien vedenlaadun seuranta ja siihen liittyvä vesinäytteenotto ja analyysit ostetaan ostopalveluna, mikä kilpailutetaan 2–3 vuoden välein.

Tavoiteorganisaation kuvaaminen ja henkilöstöresurssit 2024–2027

(Patu:n/vast vaikutukset ja tavoiteorganisaatio 2024 vaikutukset erityisesti 2026 ja eteenpäin)

Tavoiteorganisaatiossa henkilöstöresurssit ovat riittävät päätösten huolelliseen valmisteluun. Prosessien ja toimintatapojen sujuvoittaminen ja uusien tietojärjestelmien käyttöönotto vaatii pitkäjänteistä toimintakulttuurin kehittämistä, ja toisin sanoen aikaa.

Esihenkilö tuntee alaistensa tehtävänkuvan ja esimiehellä on aikaa riittävästi tukea alaisia ongelmatilanteissa. Loma-aikojen sijaisuudet on hoidettu siten, että lomaa voidaan pitää, eivätkä tehtävät lomien aikana kasaudu. Tavoiteorganisaatiossa on riittävät resurssit lainsäädäntömuutosten tuomien uusien tehtävien hallittuun haltuunottoon sekä oman osaamisen jatkuvaan päivittämiseen ja työntekijöillä säilyy työn ilo sekä luottamus siihen, että työnantaja huolehtii aidosti työntekijöiden työhyvinvoinnista ja työntekemisen perusedellytykset ovat kunnossa.

Tavoiteorganisaatiossa tukipalvelut on järjestetty siten, että asiantuntijat voivat keskittyä omaa asiantuntemustaan vastaaviin tehtäviin. Tämä tarkoittaa esim. riittävän toimistosihteeriresurssin ja vastaanottoapulaisten käyttöä. Asiantuntijaorganisaatiossa on paljon myös sellaisia tehtäviä, joita voisi prosessien sujuvoittamiseksi siirtää asiantuntijoilta esim. toimistosihteerille. Tämä vaatii toimistohenkilöstön pysyvyyttä koska jokaisessa yksikössä on omanlaisensa toimistosihteerin tehtävät. Toimistosihteerin htv on pienentynyt 1.6.2020 lähtien 0,7 htv:sta 0,5 htv. Tämä lisää kaikkien Ympäristöpalveluiden viranhaltijoiden toimistotyön määrää.

Ympäristöpalvelujen tavoiteorganisaatiossa eläinlääkintähuollon osalta resurssit tulee turvata siten, että lakisääteisen eläinlääkäripalvelun tuottaminen on mahdollisimman vähän haavoittuvaa ja henkilöstö ei kuormitu kohtuuttomasti. Oikein resursoitu yksikkö pystyy työtehtävien organisoinnilla ja viranhaltijoiden joustoilla reagoimaan äkilliseen resurssipulaan niin,

että siihen ehditään reagoida. Äkillisiin sairastumisten varalta on olemassa varahenkilöjärjestelmä 24/7-palveluiden tuottamiseen. Kertyneet päivystysvapaat, vuosilomat ja lakisääteiset viikkolepopäivät voidaan pitää suunnitellusti. Perheen ja työn yhteensovittaminen ei ole kohtuuttoman vaikeaa.

Eläinlääkäripalveluiden tavoiteorganisaatiossa panostetaan siihen, että työntekemisen perusedellytykset ovat kunnossa ja uskotaan, että sitä kautta saadaan tekijöitä jatkossakin. On tärkeä huolehtia sellaisesta peruserusurssista, joka kestää lyhyet poissaolot. Työjärjestelyiden tulee tukea työhyvinvointia. Päivystyksistä saatavat vapaat ovat tärkeitä työsidonnaisuuden pitämiseksi kohtuullisena.

Terveysvalvonnan ja ympäristönsuojelun riittävät resurssit ovat välttämättömät lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen johtajana toimii Ympäristöpalvelujen toimintasäännön mukaan terveysvalvonnan johtaja, joka toimii myös esittelijänä seudullisessa ympäristölautakunnassa. Terveysvalvonnan johtaja toimii myös terveystarkastajien, eläinlääkäreiden ja ympäristöpäällikön lähiesihenkilönä. Terveysvalvonnan johtaja on koulutukseltaan eläinlääkäri, joka on suorittanut hygieenikkotutkinnon. Hän osallistuu tiiviisti myös laitosvalvontaan. Terveysvalvonnan johtajan esihenkilönä toimii kaupunginjohtaja.

Ympäristöpäällikkö vastaa ympäristönsuojelun tulosalueesta ja toimii ympäristötarkastajien lähiesihenkilönä, terveysvalvonnan johtajan sijaisena ja ympäristölautakunnan sihteerinä. Ympäristöpäällikön vastuulle kuuluu lisäksi ympäristönsuojelun kehittämistehtävät, yleinen ympäristön- ja luonnonsuojelun edistäminen kunnissa ja ympäristönsuojelun hankkeiden hallinnointi.

Johtamisjärjestely on koettu toimivaksi. Sekä ympäristönsuojelun että ympäristöterveydenhuollon tehtäväkenttä on laaja ja vaatii sekä substanssiosaamista että useiden eri lakien ja asetusten hallintaa. Ympäristöpalvelut yksikössä esihenkilöt eivät toimi pelkästään esimiehinä vaan vastaavat omalta osaltaan omien vastuualueidensa tehtäväkokonaisuuksien hoitamisesta. Esihenkilöiden tulee olla riittävän perehtyneitä asiantuntijoiden tehtävänkuvaan ja pystyä tarjoamaan tukea mahdollisissa ongelmatilanteissa (mm. viranhaltijoiden toimintaan kohdistetut kantelut sekä ympäristörikosepäilyt ja niiden selvittäminen).

Tulevia muutoksia ja kehittämistarpeita

Suurimmat muutokset ja kehittämistarpeet ovat *eläinlääkintähuollossa*. Uusi eläinlääkintähuoltolaki on hyväksytty eduskunnassa syksyllä 2022 ja on parhaillaan ratifioitavana EU:ssa. Voimaantuloaika ei ole vielä tiedossa. Lakiuudistus tulee muuttamaan kuntien lakisääteisiä eläinlääkintähuollon tehtäviä, mutta lakiluonnoksen mukaan kunnille jäisi edelleen lakisääteinen velvollisuus järjestää 24/7 kiireellinen eläinlääkäriapu hyöty- ja harraste-eläimille.

Ympäristöterveydenhuolto ei ole näillä näkymin siirtymässä hyvinvointialueille vuonna 2026, kuten aiemmin on kaavailtu. Nykyisen hallituksen hallitusohjelmassa on linjattu, että tällä hallituskaudella ei kunnilta siirretä uusia tehtäviä hyvinvointialueelle.

Valtakunnallinen vakava eläinlääkäripula on suuri haaste myös kunnallisten lakisääteisten eläinlääkäripalveluiden järjestämiselle. Tämä tulee omalta osaltaan vaatimaan muutoksia eläinlääkäripalveluihin.

Praktikkoeläinlääkäreiden virkojen veto- ja pitovoimaa on kehitettävä varmistamalla asiallinen korvaus yllättävistä työvuorojen muutoksista ja lisätyösidonnaisuudesta. Riittävät vastaanottoavustajaresurssit sekä vastaanoton asianmukainen varustus ovat tärkeitä osatekijöitä. Työnkuva on tärkeä muuttaa mahdollisuuksien mukaan ”ihmisen kokoiseksi”, mutta myös mahdollistaa mielenkiintoinen työ ja itsensä ammatillinen kehittäminen. Tämänhetkinen tietotaitovaatimus on erittäin monipuolisen työnkuvaan vuoksi hyvin korkea. Erityisesti pieneläinpainotteinen sekapäivystys on vaativa sellaiselle, jolla ei ole paljon kokemusta tämän tyyppisestä työstä. Tämä voi osaltaan vaikeuttaa rekrytointeja.

Eläinlääkintähuoltoon saattaa lähivuosina tulla myös valtakunnallisesti muutoksia palkkaus- ja työaikajärjestelyihin. Myös praktikkoeläinlääkäreiden siirtymisestä kokonaispalkkaukseen ja työaikaan on tehty valtakunnan tasolla jo vuosia. Tällä hetkellä praktikkoeläinlääkärit ovat kunnissa sekä palkansaajia että ammatinharjoittajia, eivätkä he ole työaikalainsäädännön piirissä. Tämä mahdollistaa ainakin tällä hetkellä vielä hyvin pitkät työvuorot ja ainoastaan 24 tunnin viikkolepo on taattava. Tämä perustuu siihen, että on katsottu, että päivystys on varuillaanoloa ja eläinlääkäreillä on itsellään mahdollisuus vaikuttaa työmääräänsä.

Nykyiset kaupungineläinlääkäripraktikkoresurssit riittävät silloin, kun kaikki virat ovat täytettyinä ja viranhaltijat töissä lyhyitä poissaoloja lukuun ottamatta ja yksikkö jakautuu kahdelle eri päivystysalueelle. Kangasniemen alueen siirtäminen Mikkelin päivystykseen edellyttäisi kolmea lisävirkaa, jotta päivystysalueella voisi päivystää kaksi eläinlääkärinä, jos pieneläinpäivystystä ei eriytetäisi ja hoidettaisi ostopalveluna. Tämä vähentäisi myös eläinlääkäripalveluiden haavoittuvuutta sekä päivystystyön kuormittavuutta edellyttäen, että kaikki virat olisivat täytettyinä ja sijaisten saatavuus olisi turvattu.

Kaksi valvontaeläinlääkärin virkaa mahdollistaa sen, että eläinsuojelutyö voidaan tehdä hyvää hallintoa noudattaen ja pari-työskentely parantaa valvontaeläinlääkäreiden työturvallisuutta ja vähentää riskiä sille, että tehtävän kuormittavuus muodostuisi liian suureksi. Toisen valvontaeläinlääkärin palkkaaminen on ollut toimiva ja tärkeä parannus resursseihin. Valvontaeläinlääkäreiden virkojen veto- ja pitovoimaisuuden vuoksi on tärkeä kehittää työnkuva mielekkääksi ja työturvallisuus hyväksi. Pari työskentely on tähän yksi tärkeä tekijä. Myös praktikkoeläinlääkäreitä ja terveystarkastajia tarvitaan mukaan joillekin tarkastuksille asiantuntija-avuksi. Praktikkoeläinlääkärit ovat huolehtineet eläintautivalvonnasta, mutta osassa valvontayksiköitä se on valvontaeläinlääkäreiden vastuulla. Eläinlääkäreiden työnkuvaan voidaan tarvittaessa tältä osin tehdä muutoksia.

Terveysvalvonnan resurssit eivät riitä valvontasuunnitelmien mukaisen suunnitelmallisen valvonnan tavoitteiden saavuttamiseen, eikä elintarviketoimijoiden riittävään ohjaamiseen ja neuvontaan. Aluehallintovirasto seuraa tavoitteiden toteutumista.

Elintarvikevalvonta on elintarvikealan yrityksille tärkeä tukitoiminta yritystä perustettaessa sekä elintarviketoiminnan laadun varmistamisessa. Tarkastukset kirjataan valtakunnalliseen julkiseen Oiva-järjestelmään, jonka raportit pitää olla asiakkaiden näkyvillä yrityksen toimitiloissa ja nettisivuilla. Tarkastustiheys määritetään kohteittain valtakunnallisen elintarvikevalvonnan ja terveydensuojeluvalvonnan ohjeiden mukaisesti riskiperusteisesti.

Vuoden 2022 alusta toimijoilta perittävät lakisääteiset valvonnan perusmaksut tuovat lisätuloja, mutta myös lisävelvoitteita mm. yrittäjien neuvontaa. Valvontamaksun laskutus lisää merkittävästi terveystarkastajien toimistossa tapahtuvaa laskutus-työtä. Valvontamaksujen tulot on lain mukaan tarkoitettu elintarvike- ja terveydensuojeluvalvonnan riittävien resurssien turvaamiseen.

Terveysvalvonnalla on lakisääteinen velvollisuus toimittaa aluehallintovirastolle vuosittain lautakunnassa hyväksytty valvontasuunnitelma ja toteumaraportti. AVI kokoaa valvonnan toteutumisesta julkisen raportin. AVI tekee myös valvontayksiköihin tarkastuksia, joilla arvioidaan valvonnan vaatimustenmukaisuutta.

Tällä hetkellä terveysvalvonnassa on seitsemän terveystarkastajan virkaa, josta kolme on elintarvikevalvonnassa ja neljä terveydensuojeluvalvonnassa. Terveydensuojeluvalvonnan nykyresurssit tarvitaan lakisääteisten terveydensuojelun lakisääteisten tehtävien hoitamiseen, eikä sieltä voi siirtää lisäresursseja elintarvikevalvontaan. Tämän vuoksi elintarvikevalvontaan tarvitaan lisävirka. Uuden terveystarkastajan viran perustamista esitetään vuoden 2024 talousarvioon.

Ympäristönsuojelun osalta lisätarve henkilöstössä on yhdelle ympäristötarkastajalle, jonka vastuulle kuuluisivat vesihuoltolain ja haja-asutusalueiden jätevesiasioiden valvonta, ja yhdelle ympäristösuunnittelijalle, jonka vastuulle kuuluisivat luonnonsuojelulain toteutumisen ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen kunnissa ja luontotietojen ylläpito. Tehtävä on hyödynnettävissä kuntien maankäytön suunnittelussa sekä esim. tärkeänä kuntien vetovoimatekijänä pidetyn luontomatka-alueiden edellytysten turvaamisessa. Lisäksi uudistetun jätelain valvonta vaatii nykyistä enemmän henkilöstöresursseja. Nykyisillä resursseilla kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain mukaisten ympäristönsuojelun yleisten edistämismuutosten täyttämiseksi ei ole tilaa.

Ympäristönsuojelussa on 6 vakituista virkaa (4 htv ympäristötarkastaja, 1 htv ympäristösuunnittelija ja 1 htv ympäristöpäällikkö). Lisäksi vuosittain varataan määrärahaa viransijaisten ja harjoittelijoiden palkkaamiseen lähinnä sellaisiin tehtäviin, jotka ajoittuvat kesäkaudelle. Maa-aineslain mukaisten valvontatehtävien ja lupien käsittelyyn ympäristönsuojelu on saanut lisämäärärahaa määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen vuodesta 2017 lähtien noin 0,4 htv. Tämän tehtävän hoitamiseksi esitetään 5 kk vuotuisen määräaikaisen viran perustamista, koska työtehtävät edellyttävät julkisen vallan käyttöä. Muutoin ympäristönsuojelun henkilöstöresurssit ovat säilyneet kauan samantasoisina, vaikka useat lainsäädännön muutokset viime vuosina ovat lisänneet kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien määrää, viimeisimpänä vuonna 2021 voimaan astunut jätelain muutos.

Koko tehtäväkentän asiantunteva hallitseminen edellyttää viranhaltijoiden perehtymistä ja käytännössä erikoistumista tehtäväkentän eri osa-alueisiin (esim. ilmansuojelu, vesiensuojelu, jätelaki, vesilaki, ilmasto- ja energia-asiat, luonnonsuojelu ja luonnon monimuotoisuus, pohjavesien suojelu, ympäristönsuojelulainsäädännön eri osa-alueet). Viranhaltijat toimivat viranomaistehtävien lisäksi myös asiantuntijoina mm. vesi-, kemikaali-, luonnon monimuotoisuus, ilmanlaatu- ja ilmastoasioissa. Asiantuntijaroolia on pyritty vahvistamaan osallistumalla ja hankkimalla ulkopuolista hankerahoitusta sellaisiin hankkeisiin, joilla on mahdollista kartuttaa ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväkentän vaatimaa asiantuntijuutta.

Kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee huolehtia sen hoidettaviksi laissa tai sen nojalla säädettyistä tai määrätyistä tehtävistä ja sen lisäksi 1) ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä, 2) ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista, 3) osallistua kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen, 4) antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista muille viranomaisille, 5) huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta kunnassa, ja 6) edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasiassa.

Kansalaiset ovat aiempaa valveutuneempia ympäristöasioissa ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten odotetaan palvelevan kuntalaisia esim. elinympäristön laatua ja ilmastoa koskevissa kysymyksissä aiempaa enemmän. Ympäristö- ja ilmastoasiat koskevat kaikkia kuntalaisia ja koko kaupunkiorganisaatiota, mutta ympäristönsuojelun henkilöstöllä on tärkeä rooli Mikkelin ilmasto-ohjelman ja kaupunkistrategiaan kirjattujen ympäristön ja ilmastonsuojeluun liittyvien tavoitteiden edistämässä ja seurannassa.

Mikkelin seudun ympäristöpalveluissa riittävän henkilöstön määrän lisäksi lakisääteisten tehtävien asianmukainen hoitaminen edellyttää riittävää toimialakohtaista täydennyskoulutusta alati muuttuvassa toimintaympäristössä.

Vakituisen henkilöstömäärän kehitys vuosina 2024–2027

Kaupunkiorganisaation nykyisestä taloudellisesta tilanteesta huolimatta ympäristöpalveluihin esitetään uuden terveystarkastajan viran perustamista vuodelle 2024. Myöskään virkojen lakkauttamista ei esitetä. Virkojen täytöt arvioidaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon toimialalla tapahtuneet tehtävien määrän muutokset ja strategiset painopistealueet. Lisäleikkaukset vaarantaisivat lakisääteiset tehtävät.

Määräaikaisen henkilöstömäärän kehitys vuosina 2024–2027

Määräaikaisen henkilöstön käyttöä tarkastellaan vuosittain kriittisesti. Nykyisillä vakituisten viranhaltijoiden määrällä sijainten määrää ei juurikaan voida vähentää. Eläinlääkintähuollossa on loma-ajat erityisen kiireellisiä, koska Mikkelin seudulla on tällöin paljon vapaa-ajan asukkaita ja matkailijoita. Myös ympäristönsuojelupuolella on paljon tarkastuksia, jotka voidaan tehdä vain sulan maan aikana. Vuodelle 2024 esitetään vuosittain täytettävää, määräaikaista ympäristötarkastajan virkaa viideksi kuukaudeksi sulan maan ajalle. Tämä ei lisää nykyisiä kustannuksia, koska tehtävää on vuosittain hoitanut työsopimussuhteinen työntekijä.

Eläkepoistuma ja sen hyödyntäminen

Vuoden 2024 loppuun mennessä ei ole eläköitymisiä tiedossa. Yksi ympäristönsuojelun viranhaltija on todennäköisesti eläköitymässä vuoden 2026 aikana. Yksi ympäristönsuojelun viranhaltija on mahdollisesti eläköitymässä vuoden 2027 aikana. Virkojen täyttäminen on välttämätöntä lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

Henkilöresurssien sisäiset muutokset

Henkilöresurssien mahdollisia sisäisiä muutoksia tarkastellaan virantäyttäjien yhteydessä. Resurssit ovat tällä hetkellä niin tiukat, että virkojen tulisi olla täytettyinä ja myös viransijaiset ovat tarpeen virkavapauksien ajaksi, jotta lakisääteiset tehtävät saadaan hoidettua. Yksikön sisällä ei ole juurikaan mahdollisuutta siirtää viranhaltijoita tulosalueen sisällä niin, että se vaikuttaisi henkilöresurssiin.